

ROZWÓJ MOWY DZIECKA

Pierwsze dźwięki docierają do dziecka z otoczenia już podczas życia płodowego. Najlepiej rozpoznawalnym dźwiękiem jest dla niego głos matki.

Przez **pierwszy miesiąc** życia noworodek porozumiewa się z otoczeniem za pomocą krzyku czy płaczu sygnalizując w ten sposób swoje potrzeby. **Drugi i trzeci miesiąc** życia to etap głużenia, kiedy to dziecko wydaje dźwięki typu: ga, aga, gha, trenując w ten sposób narządy artykulacyjne. **Szósty miesiąc** życia nazywany jest okresem gaworzenia. Niemowlę powtarza ciągi sylabowe typu ba-ba, ma-ma, ta-ta. Coraz lepiej rozumie mowę, zaczyna reagować na swoje imię czy ton głosu. Pod koniec **pierwszego roku** życia dziecko wymawia kilka prostych słów i wykonuje nieskomplikowane polecenia. W **drugim roku** życia dziecka następuje burzliwy rozwój mowy. Pojawia się potok nowych słów zakończony budową prostych zdań.

Okres przedszkolny przyczynia się do rozwijania językowych możliwości, słownictwo ulega znacznemu wzbogaceniu, dziecko poznaje i zaczyna stosować formy gramatyczne, prowadzi dialogi. **Trzylatek** w swojej mowie wykorzystuje głoski: p, b, m, n, w, f, t, d, ch, k, g, l, ś, ź, ć, dź. **Dziecko czteroletnie** poza wymienionym wyżej głoskami wypowiada także: s, z, c, dz. **Pięciolatek** dodatkowo wymawia głoski: sz, rz, cz, dż oraz r. **Sześciolatek** natomiast nie tylko prawidłowo wymawia wszystkie głoski, ale także buduje swobodne wypowiedzi pod względem gramatycznym.

Najistotniejszy jest jednak fakt, że każde dziecko rozwija się indywidualnie. Jedne wcześniej zaczynają mówić poprawnie, inne trochę później. Ale jeżeli jest coś co nas niepokoi w mowie naszego dziecka warto jest udać się do specjalisty po poradę.¹

opracowała:
logopeda - **Żaneta Grzyb**

¹Źródło: Dawczak Beata., Spychał Izabela, Szkoła poprawnej wymowy, wyd. Harmonia 2012

WADY WYMOWY

Najczęściej spotykanymi wadami wymowy u dzieci w wieku przedszkolnym są:

1. **SEPLENIENIE MIĘDZYŻĘBOWE:** podczas realizacji głosek s,z,c,dz lub sz, rz, cz, dź lub ś, ź, ć dź język wsuwany jest między zęby.
2. **SEPLENIENIE BOCZNE:** podczas realizacji głosek s,z,c,dz lub sz, rz, cz, dź lub ś, ź, ć dź język jest ułożony niesymetrycznie i strumień powietrza uchodzi prawą bądź lewą stroną.
3. **SEPLENIENIE PROSTE:** dotyczy głosek s,z,c,dz lub sz, rz, cz, dź lub ś, ź, ć dź mogą one być zastępowane np. szkoła- skoła-śkoła
4. **KAPPACYZM I GAMMACYZM:** głoski k oraz g zastępowane są odpowiednio przez głoski t oraz d, np. kot-tot
5. **MOWA BEZDŹWIĘCZNA:** zamiana p=b, t=d, f=w, s-z np. dom=tom, woda=foda, koza=kosa
6. **RERANIE:** nieprawidłowa realizacja głoski r
7. **NOSOWANIE:** nosowe brzmienie głosek ustnych (wrażenie kataru, zatkanego nosa) ¹

opracowała:
logopeda - Żaneta Grzyb

¹Źródło: Dawczak Beata., Spychał Izabela, Szkoła poprawnej wymowy, wyd. Harmonia 2012

WSPIERANIE ROZWOJU MOWY DZIECKA

1. **Karmienie piersią**, które w naturalny sposób usprawnia język, wargi, podniebienie i żuchwę.
2. **Picie z kubka, jedzenie łyżeczką, samodzielne żucie i gryzienie pokarmów**, nie tylko doskonali funkcje wyżej wymienione, ale także przyczynia się do ukształtowania prawidłowego zgryzu i nawyku połykania.
3. **Częste oczyszczanie nosa** ułatwi dziecku prawidłowy tor oddychanie przez nos, a nie przez usta.
4. **Śpiewanie piosenek, słuchanie spokojnej muzyki, zabawy z dźwiękami** przyczynią się do rozwoju wrażliwości słuchowej.
5. **Rozmowa z dzieckiem, słuchanie bajek, wierszyków, wyliczanek** wzbogaci słownictwo dziecka i umiejętność budowania zdań. Ponadto dzięki rozmowie zostanie zbudowana więź między rodzicem a dzieckiem.

1

**opracowała:
logopeda - Żaneta Grzyb**